

Seitsemännet kielitieteen Aasian ja Tyynenmeren alueen olympialaiset

20. huhtikuuta – 4. toukokuuta 2025

Ratkaisut

Tehtävä nro 1.

$$1. \text{ Tavu: } \begin{cases} \sigma_H & \dots V!(C) \text{ tai } \dots VC_{\notin S} \\ \sigma_L & \text{muuten} \end{cases}$$

2. Paino:

$$\begin{aligned} \bullet \text{ verbit: } & \begin{cases} \text{nykyinen} & \dots \overset{\downarrow}{\sigma} \\ \text{mennyt} & \dots \overset{\downarrow}{\sigma}\sigma \end{cases} \\ \bullet \text{ muuten: } & \begin{cases} \dots \overset{\downarrow}{\sigma}_H \\ \dots \overset{\downarrow}{\sigma}\sigma_L \end{cases} \end{aligned}$$

Lyhenteet

σ	tavu
σ_H	pitkä tavu
σ_L	lyhyt tavu
C	konsonantti
V	vokaali
S	koronaaliobstruentit {s, š, t, ʈ}

1. čǐ:ňǰu

2. čučú

3. ɛamǎχ

4. ɛ́lyǵ

5. ʈkukóhɔʈ

6. ma:kíɛis

7. máqʈti:ʈ

8. paqǵǵǵnqǵ:

9. síksi

10. skitiní:t

11. špa:pi:nán

12. šyǵ:hkuš

Sivun loppuosa on jätetty tarkoituksella tyhjäksi.

Tehtävä nro 2.

1. Lauseen rakenne:

$$\begin{cases} S(O) V\text{---}zu & V = \text{aktiivi} \\ S V\text{---}\beta\epsilon & V = \text{statiivi} \end{cases}$$

2. Pronominit/substantiivit:

	S		O
	aktiivi	statiivi	
1SG	gà	$\emptyset, V_o \rightarrow V_{\bullet}^*$	(muuten: V_o)
3SG	tɔ		
1PL	ga	ge	
3PL	ta	te	
N	N ɣa	N	

* ensimmäinen tavu $\begin{cases} \text{tooni} = \text{matala} & 1\text{SG} \\ \text{tooni} = \text{korkea} & 3\text{SG} \end{cases}$

– Substantiivin rakenne:

N			$\emptyset$
tuo N	$\emptyset$	$N_{\bullet}$	-i
minun N	nà		
meidän N	ga	N_o	$\emptyset$
heidän N	ta		

Lyhenteet

S	subjekti	1	ensimmäinen persoona	V_{+w}	pyöreät vokaalit {o, u, ɔ}
O	objekti	3	kolmas persoona	V_{-w}	laveat vokaalit {a, i, e, ε}
V	verbi	SG	yksikkö	∃	sisältää
N	substantiivi	PL	monikko	≠	ei sisällä

3. Sananalkuiset konsonantit:

$N_{\bullet}/V_{\bullet}$	N_o/V_o	
	ennen V_{+w}	ennen V_{-w}
t, d	w	β
p, b		
k, g		

4. Verbit:

$V_{\bullet}$	aktiivi		statiivi
	∃O	≠O	
da	laskea (alas)	laskeutua	—
tɛ	nostaa	kiivetä	—
bala	kasvattaa	kasvaa	olla suuri
gutu	lyhentää		olla lyhyt
ka	nähdä		—
paa	tappaa		—
tuli	kutsua		—
bii	—		olla painava
pa	—		olla hyvä

- (a) 1. $\begin{bmatrix} \text{heidän vihreä papunsa} \\ \text{heidän torinsa} \end{bmatrix}$ 2. meidän oppituntimme 3. vuohi 4. minun puuni
- (b) 5. Se on hyvä.
6. Kasvatan sitä.
7. Näemme piippumme.
8. He tappavat koiransa.
- (c) 9. bàlaβε
10. ta dàzu
11. ge βiiβε
12. ga wupu ɣa lazu
13. gà te βaazu
14. tɔ ta wɔvi lezu

Tehtävä nro 3.

1. Kirjoituksen suunta: vasen → oikea.

2. Konsonantit:

-ʔ	k	g	ŋ	-ŋ	s	j	p	b	m	n	l	t	d	r	ʃ	tɕ	tʰ	t̚
∅	᠎	ᠭ	ᠨ	ᠨ	ᠰ	ᠵ	ᠫ	ᠪ	ᠮ	ᠨ	ᠯ	ᠲ	ᠳ	ᠷ	ᠰ	ᠲᠴ	ᠲᠬ	ᠲᠢ

3. Vokaalit:

a	o	u	ʊ	uu	i	ɤ	ə	tooni	tavunloppuinen konsonantti
ᠠ	ᠣ	ᠤ		ᠡ	ᠢ	ᠣ	ᠡ	tooni "0"	P tai ʔ
ᠡ		ᠢ	ᠣ	ᠡ				tooni 1	} N tai ∅
ᠢ		ᠣ	ᠡ	ᠢ	ᠣ	ᠢ		tooni 2	
ᠣ		ᠡ						tooni 3	

4. Verbin rakenne:

Vartalo +

C				V(C)				T	
		VT	VI	1SG	-auŋ				
	AFF	t-		1PL	-i				
PST					PST	AFF	-o		
	NEG	m-		2SG		NEG	-u		
					NPST/IMP		-uu		
	NPST	ʃ-	t-	2PL	-uŋ			NPST	tooni 2
	IMP	ʃ-	k-	3PL	-ɤ			IMP	tooni 1

Lyhenteet

PST	mennyt	1	ensimmäinen persoona	C	konsonantit
NPST	ei-mennyt, tässä prees.	2	toinen persoona	V	vokaalit
IMP	käsky	3	kolmas persoona	T	tooni
AFF	myönteinen	SG	yksikkö		
NEG	kielteinen	PL	monikko		
VT	transitiiviverbi	P	soinnittomat klusiilit {p, t, k}		
VI	intransitiiviverbi	N	nasaaliäänteet {m, n, ŋ}		

(1) gap toʔ	(6) myitte	(11) sukellatte
(2) rui² ʃi²	(7) ilmaannu (käsk.)	(12) ʃi² ʃi²
(3) ju¹ muʔ	(8) ʃi² ʃi²	(13) ʃi² ʃi²
(4) et juossut	(9) ʃi² ʃi²	(14) ʃi² ʃi²
(5) seisot	(10) ʃi² ʃi²	(15) kauk ʃuŋ¹

Tehtävä nro 4.

1. Elollinen:

- Substantiivilausekkeen rakenne:

	♂	♀		♂	♀
1	bak^wõ	bak^wuhu	+ ihminen eläin	Subst- õ	Subst- uhu
2	dūhūtaha			Subst	Subst tsuhu
3	wāmeduk^wa				

2. Eloton:

- Substantiivilausekkeen rakenne:

lukusana Subst—klassifikaattori

- Klassifikaattori: $-(V_1)CV_2$ *

* $V_1 = \emptyset \Leftrightarrow V_2 \in \{\mathbf{o}, \mathbf{e}\}$

pitkulainen	- ʔbo
säilytysastia	- ʔdo
pieni ja pyöreä	- de
neste	- obu
käyrä, kaareva	- ĩpĩ
⋮	⋮

- Lukusana: $X-V'_1CV_2-(Y)$ **

- 1 — **bak^w-V'_1CV_2**
- 2 — **d-V'_1CV_2-latahi**
- 3 — **wāp-V'_1CV_2-k^wa**

	$V_2 = \mathbf{o}$	$V_2 = \mathbf{e}$	$V_2 \notin \{\mathbf{o}, \mathbf{e}\}$
** $V'_1 =$ 1	a	a	V_1
2	o	i	V_1
3	u	i	V_1

Lyhenteet Subst substantiivi C konsonantti V vokaali

(a) 1. D 2. G 3. F 4. E 5. B 6. C 7. A

(b) 8. **bak^wõ bolodo** 10. **dilelatahi ibahale** 12. **wāpop^hak^wa itsop^ha**
9. **bak^waʔdo oʔdo** 11. **doʔbolatahi iwariʔbo** 13. **bak^wuhu otiduhu**

Sivun loppuosa on jätetty tarkoituksella tyhjäksi.

Tehtävä nro 5.

1. **u** Subst MSG (yksikön maskuliini) — maskuliinit, pienemmät tai pitkät ohuet esineet
ka Subst FSG (yksikön feminiini) — feminiinit, suuremmat tai leveät litteät esineet
ki Subst PL (monikko)

2. Yhdyssanat: Subst — Määrite *Subst: $C_1 C_2 \dots \rightarrow \cancel{C_1} C_2 \dots$

3. **pin-V** CAUS — ‘panna tekemään V’

Lyhenteet Subst substantiivi V verbi

- (a)
 1. **ka blaŋ** — I. *naarasvuohi* ... FSG vuohi
 2. **ka (kh)mat-yoŋ** — H. *pupilli* ... FSG silmä-musta
 3. **ka (s)nieh-blaŋ** — E. *vuohennahka* ... FSG nahka-vuohi
 4. **ka sla** — B. *suuri lehti* ... FSG lehti
 5. **ki dieŋ** — J. *puut* ... PL puu
 6. **u kpa** — D. *isä* ... MSG isä
 7. **u (s)la-dieŋ-tla:y** — G. *palmunlehti* ... MSG lehti-puu-palmu
 8. **u (b)laŋ-kpa** — C. *siitosvuohi* ... MSG vuohi-isä
 9. **u nar** — F. *rauta (esim. tankona)* ... MSG rauta
 10. **yoŋ** — A. *olla musta* ... musta
- (b)
 11. **ka yit** — M. *lasi (esim. levynä)* ... FSG lasi
 12. **ki (kh)la-ba:m-briew** — R. *ihmissyöjätiikerit* ... PL tiikeri-syödä-ihminen
 13. **ki yit-khmat** — O. *silmälasit (monikko)* ... PL lasi-silmä
 14. **pin-ba:m** — L. *syöttää* ... CAUS-syödä
 15. **u khla** — Q. *urostiikeri* ... MSG tiikeri
 16. **u (ph)laŋ-yap** — P. *olki* ... MSG heinä-kuolla
 17. **u phlaŋ** — N. *heinänkorsi* ... MSG heinä
 18. **yap** — K. *kuolla* ... kuolla
- (c)
 19. **ba:m** — *syödä* ... syödä
 20. **ka snieh** — *nahka* ... FSG nahka
 21. **ki khmat** — *silmät* ... PL silmä
 22. (i) **u (b)laŋ-yoŋ** — *musta pukki* ... MSG vuohi-musta
 (ii) **u (ph)laŋ-yoŋ** — *musta heinä* ... MSG heinä-musta
- (d)
 23. **u yit** — *lasi (esim. pullona)* ... MSG lasi
 24. **ka nar** — *rauta (esim. levynä)* ... FSG rauta
 25. **pin-yap** — *tappaa* ... CAUS-kuolla
 26. **ka khla** — *naarastiikeri* ... FSG tiikeri
- (e)
 27. **ki (b)riew-lieŋ** — *purjehtijat* ... PL ihminen-vene